

Име и презиме _____

1. Пажљиво прочитајте следећи текст и одговорите на питања:

На истакнутом делу Калемегдана, на највишем беду тврђаве, постојано стоји тријумфални споменик –Победник. Дело је чувеног вајара Ивана Мештровића. Представља победу српске војске над Отоманском и Аустроуграском империјом у ратовима вођеним од 1912. до 1918. године.Историја каже да је Мештровић пројектовао фонтану на тему ослобођења Јужне Србије од Турака, која би стајала на Теразијама.По том пројекту у центру базенаса водом, како је замислио, био би постављен петостепени стуб, симбол петовековног ропства под Турцима новоослобођених крајева. На његовом врху стајао би победник као весник тријумфалних битака. Споменички комплекс требало је да добије назив „Алегорија“. Мештровић је 1913. године почео са радом, који је трајао осам месеци. Вајао је и обликовао у калупима свог и нашег победника у фискултурној сали основне школе у данашњој Улици Краља Петра Првог, у архитектонском одељењу Јелисавете Начић, прве жене архитекте у Србији.Победник је делио судбину српског народа. Пред Први светски рат средишња фигура Победника стигла је у Чешку на ливење. Тамо је остао до краја рата. Споменик је свечано откривен 1928. године, поводом прославе десетогодишњице пробоја Солунског фронта и победе Србије у ратовима од 1912. до 1918. године.Мач у његовој десној руци симболизује победу, а соко у левој руци чувара слободе.

а) На којем истакнутом делу Калемегдана се налази споменик?

б) Ко је извајао споменик?

в) Где је првобитно требало да буде постављен споменик?

г) Шта представља петостепени стуб?

д) Шта наговештава Победник?

ђ) У којој просторији је Мештровић вајао победника?

е) Ко је Била Јелисавета Начић?

ж) Где је изливена фигура Победника?

з) Шта се славило 1928. године?

и) Шта на споменику симболизује слободу, а шта победу?

2. Пажљиво прочитајте следећи текст и одговорите на питања:

Свако ко се нађе у Земуну не може да заобиђе надалеко познати Гардош. Историјске чињенице говоре да су Мађари, да би обележили хиљадугодишњицу свог боравка у Панонији, 1896. године подигли у Будимпешти монументално здање као симбол сопствене моћи. А да би ту моћ потврдили и осталима, они су подигли још четири таква здања у четири града на крајњим границама свог тадашњег краљевства. Земунска Миленијумска кула подигнута је на најистакнутијем делу брда Гардош. Поникла је на рушевинама средњовековне тврђаве од које су данас остали само трагови, угаоне куле и делови одбрамбеног зида. Пројектовали су је мађарски архитекти. Њена градња је завршена 5. августа 1896. године, а отворена је 15 дана касније. На дан свечаног отварања служено је и свечано јутарње богослужење у свим земунским црквама. Потребно је рећи да је миленијумски споменик добио назив по јунаку и великом борцу против Турака, Јаношу Хуњадију. Кад се окрену странице

историје тог доба, стиже се до податкада чувена битка за Београд, 1456. није била само за Београд, већ и за Земун, јер се на другој страни Дунава, на челу хришћанске војске налазио Хуњади, познатији у нашем народу као Сибињанин Јанко. Хуњади је на зидинама Калемегдана извојевао своју највећу победу када је 1456. године поразио Турке који су надирали преко Дунава. Велика турска војска је опсела калемегданску тврђаву док је флота ланцима повезала бродове на месту земунског кеја да би спречили пролаз Дунавом. Јањош Хуњади је са појачањем успео да пробије турску блокаду и одбрани београдску тврђаву. И док се још славила победа, Хуњади није стигао да ужива у њеним плодовима. Умро је од куге три недеље по завршетку битке, пуних 440 година пре настанка Миленијумске куле.

а) У ком делу Земуна се налази Миленијумска кула?

б) На којој граници се налазио Земун у време градње куле?

в) Када су Мађари дошли у Панонију?

г) По узору на шта је подигнута кула у Земуну?

д) Шта се налазило на месту данашње куле?

ђ) Ког датума је свечано отворена кула?

е) Како Срби зову јунака по коме је кула добила име?

ж) Које године је умро Хуњади?

з) У ком веку је била чувена битка за Београд?

и) Како су Турци блокирали пролаз Дунавом?

Састави (у најмање десет реченица)

а) Опис једне познате личности

б) Положај жене у модерном друштву

в) Улога интернета и социјалних мрежа у животу младих

г) Моћ новца

д) Напишите писмо политичару изражавајући своје мишљење о актуелним питањима

ђ) Размишљај о својој будућности